

Matti Haapaoja oikeuden edessä.

Kuten lukija muistanee, teki Kakolan rangaistuslaitoksessa elinkautista wankeutta kärsiwä kuuluisa pahantekijä Matti Haapaoja viime lokak. 25 p:nä illalla hurjan karkausyrityksen, joka kuitenkin onnistui hänelle perin huonosti. Siinä tilaisuudessa hän haavoitti puukolla kolmea wangingwartiaa, Nyman, Jernwall ja Rostedt, viimeksimainittua niin pahasti, että hän sittemmin saamansa haawain seurauksista on kuollut.

Tämän viimeisen urotyönsä johdosta on Matti Haapaoja nyt saanut seistä oikeuden edessä. Viime lauwantaina klo 10 e.pp. kokoontui Turun raastuwan oikeuden toinen osasto Kakolassa tätä Matti Haapaojan juttua käsittelemään.

Oikeus, jonka puheenjohtajana oli oikeusraatimies R. F. Wasenius sekä muina jäseninä oikeusraatimies D. Ringbom ja w. t. raatimies B. Sundroos, kokoontui päärakennuksessa olewassa isommassa rangaistuswankilan johtajan konttoriin kuuluwassa huoneessa ja oli asian käsitteilyssä saapuwilla wankilanjohtaja W. Hjelmman sekä asianosalliset wangingwartiat Nyman ja Jernwall sekä wangingwartian Rostedt-wainajan leski Matilda Rostedt.

Kun ensin oli käsitelty eräs lyhyempi juttu, koskewa elinkautista wankia Erliniä – joka oli lyönyt wangingwartiaa Järwistä korwalle niin että tämän kuulo siitä wahingoittui, josta Erlin tuomittiin olemaan vuoden ajan yksinään waloisassa kopissa sekä maksamaan Järwiselle 303 mk. – alkoi Haapaojan jutun käsitteleminen.

Kowasti raudoitettuna tuotiin tuo kuulu rowo oikeuden istunto-huoneesen. Rautawanne hänellä oli kaulassa, wyötäisillä ja molempain sääriensä ympärillä ja näitä wanteita yhdistiwät toisiinsa paksut rautaketjut.

Matti Haapaoja on uljaannäköinen mies, mutta tällä kertaa hän näyttää kalpeanlaiselta ja vähän kuin sairaalta – kuten tunnettu oli hänen viimeisen kurjan työnsä jälkeen, jossa hän itselleenkin antoi puukoniskuja, sairaana, ja hänen heikkouttaan lisäsi vielä se kun hän oli pitkän aikaa syömättä, kunnes hänelle wäkisin ruwettiin antamaan ruokaa. Kaswojen piirteet owat säännölliset, tukka mustewa, ruumis tukewa ja ryhti uljas. Hänessä ei ole sitä wastenmielistä ja iljettävää ulkomuotoa kuin useimmilla muilla

Matti Haapaoja oikeuden edessä.

Kuten lukija muistanee, teki Kakolan rangaistuslaitoksessa elinkautista wankeutta kärsiwä kuuluisa pahantekijä Matti Haapaoja viime lokak. 25 p:nä illalla hurjan karkausyrityksen, joka kuitenkin onnistui hänelle perin huonosti. Siinä tilaisuudessa hän haavoitti puukolla kolmea wangingwartiaa, Nyman, Jernwall ja Rostedt, viimeksimainittua niin pahasti, että hän sittemmin saamansa haawain seurauksista on kuollut.

Tämän viimeisen urotyönsä johdosta on Matti Haapaoja nyt saanut seistä oikeuden edessä. Viime lauwantaina klo 10 e.pp. kokoontui Turun raastuwan oikeuden toinen osasto Kakolassa tätä Matti Haapaojan juttua käsittelemään.

Oikeus, jonka puheenjohtajana oli oikeusraatimies R. F. Wasenius sekä muina jäseninä oikeusraatimies D. Ringbom ja w. t. raatimies B. Sundroos, kokoontui päärakennuksessa olewassa isommassa rangaistuswankilan johtajan konttoriin kuuluwassa huoneessa ja oli asian käsitteilyssä saapuwilla wankilanjohtaja W. Hjelmman sekä asianosalliset wangingwartiat Nyman ja Jernwall sekä wangingwartian Rostedt-wainajan leski Matilda Rostedt.

pahantekijöillä on eikä häntä katsellessa suinkaan olisi woinut luulla, että edessä oli mies, joka on murhannut kotimaassa ja Siperiassa yhteensä toistakymmentä ihmistä!

Kun Matti jonkun aikaa oli totisena, mutta wälinpitämättömän näköisenä ja pidellen kädet rautawyöllään, peukalot wyön sisäpuolella, kuunnellut tuomarin lukewan juttuun kuuluwia

asiakirjoja, pyysi hän saada istua ja saatuaan pyytöönsä myöntävän wastauksen asettui hän tyytyväisenä takanaan olevalle tuolille.

Kun oikeuden puheenjohtaja oli lukenut kaup.-lääkärin t:ri A. R. Spoozin todistuksen toimittamastaan wangingwartija Rostedt'in ruumiin awauksesta, josta todistuksesta käwi selwille, että R. oli kuollut Haapaojan puukon iskun haawan tuottamista seurauksista, saivat asianosalliset wangingwartiat Nyman ja Jernwall uudistaa jo ennen pidetyissä valmistawissa tutkinnoissa antawansa kertomukset Haapaojan werityöstä.

Wangingwartia Jernwall oli kysymyksessä olewana iltana, kun joukko wankia ja niiden joukossa Haapaoja kulki eräässä wankilarakennuksen koridoorissa eli käytävässä, joka wie pihalle, huomannut H:n piiloutuneen erään pylwään taakse ja kun J. meni sinne ja kumartui katsomaan, mitä kujeita H:lla oli, löi tämä häntä weitsellä rintaan ja kun hän perääntyi ja huusi apua, riensi wangingwartia Nyman – joka sattui tulemaan käytävään, mennessään wankilansairahuoneesta kotiinsa – paikalle, mutta ei ollut wielä ehtinyt paljastaa säiläänsä ("hutariaan"), kun Haapaoja, lyöden weitsellä hänen kainaloonsa, juoksi hänen ohitsensa. Wartia N. oli siitä wakuutettu, että Haapaoja olisi murhannut Jernwallin, ellei N. huutaen "mikä nyt on!" olisi näin sattumalta tullut wäliin. – Haapaoja juoksi ruokahuoneeseen. Juuri kun hän awasi owen, tuli sieltä ulos hänen wastaansa wangingwartia Rostedt ja häneen H. silloin löi tuon hengenwaarallisen haawan kaulaan ja ruokahuoneessa hän sitten antoi itselleen puukoniskuja – niinkuin tästä asiasta kerrottaissa aikanaan mainittiin.

Wartiat Nyman ja Jernwall waatiwat nyt Haapaojaa tuomittawaksi korkeimpaan rangais-
tukseen, minkä laki määrää räökkäyksestä, sekä suorittamaan Nymanille 250 mk. ja Jernwallille 366 mk. korwaukseksi säretyistä waatteista sekä kiwusta ja waiwoista. Wartia Rostedtin leski waatii Haapaojaa tuomittawaksi kuolemaan sekä maksamaan hänelle korwausta waatteista, wainajan sairashoidosta sekä siitä että hän nyt ala-ikäisen lapsen kanssa on turwattomana maailmassa.

Haapaoja nyt uudisti jo edellisessä tutkin-
nossa tekemänsä wäitteen, ettei hän ollut tahtonut tappa Rostedtia enemmän kuin Jernwallia tai Nymanniakaan.

Tuomari: Miksikä te ensin löitte Jernwallia?

Haapaoja: En olisi lyönyt Jernwallia, ellei

hän olisi tarttunut kiinni minun estäen minua täyttämästä aikomukseni.

Tuomari: Ja teidän aikomuksenne oli?

Haapaoja: Aikomukseni oli karata ja, jos se ei onnistuisi, tappa itseni. Niin olin miettinyt; ainahan pitää edeltäpäin ajatella, mitenikä pitää tehdä, jos ei käy niin, kuin meinaa.

Tuomari: Ja miksi te löitte Rostedtia?

Haapaoja: En minä siinä owessa tietänyt kuka se oli, joka wastaan tuli, löin waan, kun olin jo niin hurmaantunut ja raiwostunut!

Nyt todistamaan kutsutut wangingwartiat kutsuttiin walalle, Ne oliwat wangingwartiat J. G. Nieminen, K. Fagerlund, F. W. Kiskonen, K. H. Henriksson, G. Waltonen, J. Wahlström, F. W. Kyläpekka, J. E. Ketola, J. E. Ekbom, E. E. Alatalo.

Tuomari: Onko Haapaojalla mitään näitä todistajia wastaan.

Haapaoja (wälinpitämättömästi): Ei. (Hetken kuluttua): Minulla olisi myös kaksi todistajaa kuulusteltawana!

Tuomari: Owatko ne wangingwartioita?

Haapaoja: Owat.

Tuomari: Mikä heidän nimensä on?

Haapaoja: En minä niiden nimeä tiedä, mutta kyllä heraköörinki *)...

(*) Wankilanjohtaja.)

Tuomari: Ne kutsutaan sitten, kun nämät todistajat on kuulusteltu.

Ja nyt kuulusteltiin ylläluetellut todistajat. He tiesiwät kertoa yksi yhtä, toinen toista, joka täydensi tiedot tuon onnetoman, sateisen ja tuulisen illan tapahtumasta Kakolan muurien sisällä. Näistä todistuksista mainitsemme tässä seuraawaa:

Wangingwartia Nieminen kertoi, että kun Haapaoja syöksikoridoorista eli käytävästä ruokahuoneeseen laski hän likellä owella seisowan R:n pääläella wasemman kätensä ja oikealla kädellään alkoi hän lyödä häntä puukolla rintaan, mutta pysähtyikin siitä sanoen: "Jassoo, en minä sentään". Sitten huusi H. ruokahuoneissa olewille wangeille: "Katsokaas tänne! Kuolkaan te niin wapaasti kuin Matti, kun ei käynyt niin kuin olin aikomut!" Ja niin sanoen hän iski puukolla useita kertoja rintaansa. Hetkisen perästä hän heitti weitsen lattialle ja waipui tuolille sanoen: "Tehkää nyt kanssani mitä tahdotte!" – Sitä ennen oli hän pelästyneille wanki towereilleen huudahtanut: "Älkää peljätkö, en minä teille mitään tee!" – Wartia Fagerlund oli yhdessä Niemisen kans-

sa ollut ruokasalissa kun Haapaoja sinne syöksi, vähän peremmällä. Hän kertoi Haapaojan sanoneen Niemiselle, uhattuaan häntä lyödä weitsellä: ”Sinä raukka saat elää!” *)

(*) Tässä on huomattavaa, että Niemisen sijalla olisi oikeastaan pitänyt seisoman eräs toinen wartia, mutta tilapäisestä syystä oli N. nyt hänen sijaisenaan. Mahdollista on, että Haapaoja oli tahtonut tappaa sen wartian, joka olisi pitänyt olla siinä missä N. nyt sattui olemaan. – Kertojan lisäys.)

Tuomari: Sanoiko Haapaoja niin, kuin todistaja sanoo kuulleen?

Haapaoja: En sanonut niin. Jos ne sanat olisin sanonut, niin totta kai olisin ne kuullut. Mutta mahdollista on, että sanoin niin kuin Nieminen kertoo; en sitä warmaan woi sanoa sillä olin silloin niin hurmaantunut.

Wartia Ekbon, joka tawallisesti on ollut wadissa siinä isossa työhuoneessa, jossa Haapaoja teki räätälintyötä, kertoi että tässä huoneessa, jossa paitsi räätälintyöntekijöitä myös oli suutarintyöntekijöitä ja werkonkutojia, ei löytynyt kuin kolme isompaa weistä, joista yksi oli räätälien, toinen suutarien ja kolmas werkonkutojain johtajan hallussa. Nämät kolme weistä olivat vielä tallella aamulla sen jälkeen kuin Haapaoja oli puukotuksensa tehnyt, niin ettei hän siis niitä weitsiä ollut saanut werityöhönsä. Ei todistaja myöskään woinut käsittää, mistä Haapaoja oli saanut sen köyden, joka hänellä tawattiin. Oli kyllä kuullut, että H. oli pyytänyt köyttä elinkautiselta wangilta Multaselta, joka oli edellä mainittujen werkonkutojain johtaja. Mutta se köysi, mitä M:llä työnalla oli, oli Haapaojan raiwostumispäivän jälkeen yhtä pitkä kuin se oli ollut pari wiiikkoa ennen tapausta., jolloin todistaja oli sen mitannut.

Koko illan tuona merkkillisenä lokak. 25 p: nä oli Haapaoja ollut kowin lewoton, oli useita kertoja käynyt suotta aikojaan tarwehuoneessa, wääntänyt ilman aihetta työlampun liekin ales sekä oli kiroillut ja ollut toweriensä kanssa riitaisia ja torailewa, mutta muuten ei todistaja huomannut mitään omituista. (Todistajan puhues- sa tästä hymyili Haapaoja itsekseen makeasti). – Wartia Alitalo kertoi, ettei hän kun, hän illalla tuli wartia Ekbonin sijaan työhuoneeseen, huomannut mitään omituista Haapaojan suhteen. H. istui tyynesti neulomistyössään ja kun todistaja kysyi: ”Mitä Matti nyt neuloo?” wastasi hän: ”Neulon housuja wartia Wårwiikille”. Noin kuu-

kausi ennen puukotusiltaa oliwat wartiat saaneet tietää Haapaojan pyytäneen Multaselta köyttä ja tämän johdosta, kun arweltiin hänellä olewan joi- takuita outoja tuumia, ruwettiin Haapaojaa pitämään tawallista tarkemmin silmällä. Wähää ennen puukotusiltaa muisti todistaja tehneensä sen hawainnon, että Haapaoja, joka aina kun wangit marssiwat työhuoneesta ruokahuoneeseen, oli ollut ensimmäisten joukossa, nyt rupesi jättämään itsensä wiimeisten joukkoon.

Wartiain kuulustelun aikana piti oikeus vähän lomaa ja sen kuluessa wankilanjohtaja ilmoitti että ne kaksi todistajaa, jotka Haapaoja tahtoi kuulusteltawaksi, oliwat wartiat G. Salonen ja A. W. Hella. Nämät saiwat nyt tehdä todistajawalansa ja kertoa mitä tiesiwät. Wartia Hella kertoi, että kun hän ja wartia Salonen oliwat keittuhuoneessa, jonne Haapaoja aluksi wiettiin ruokasalista, missä hän oli itsensä haawoit- tanut, kuuli hän H:n puhelewan itsekseen. H oli muun muassa sanonut: ”Kun tuli sitä Rostedtia lyödyksi; ei sitä olisi tarwinnut tehdä. Olihan hän hywä mies! Mutta sama se, onhan hän nyt pääs- syt pois kiusauksista!” Myös oli Haapaoja sanonut: ”Mitä se Salminen minun uskonnostani pu- huu; kyllä minä tiedän mitä uskonto on, se on samaa kuin ei mitään!” – Wartia Salonen kuuli H:n lauseen uskonnosta, mutta ei sitä joka koski Rostedtia. Todistaja oli käynyt pari kertaa ulko- na huoneesta ja kenties oli H. hänen ulkona ol- lessaan puhunut R:stä.

Tämän todistuksen johdosta nousi Haapaoja nyt sanomaan, että se todisti, että hän jo kymme- nen minuuttia puukotuksen jälkeen oli katunut tekoaan, joka ei ollut tapahtunut wihasta waan siitä kun hän oli niin hurmaantunut!

Tähän lauwantain tutkinto päättyi jatketta- waksi taasen eilen maanantaina.

Eilen jatkettiin tutkintoa, nyt miten lauwan- tainakin, Kakolassa. Kaikki asialliset oliwat nyt- kin saapuwilla.

Ensin luettiin leski Matilda Rostedtin nyt oi- keudelle annettu lasku, jossa hän waati Haapa- ojan welwoitettawaksi maksamaan yhteensä 241 mk. rikkirewityistä waatteista ja wainajan sair- aanhoidosta sekä hänelle itselleen 30 ja lapsel- leen 20 mk. kuukaudessa, kunnes hän kykenee itse itsensä elättämään.

Tämän jälkeen syntyi lyhyt keskustelu oi- keudenpuheenjohtajan ja Haapaojan wälillä.

Tuomari: Tiesikö Haapaoja, että wahti Jern- wall oli joka ilta holwikäytävässä wadissa?

Haapaoja: Ei hän siellä yt aiwan joka ilta ollut. Tällä kertaa hän sattui olemaan siellä.

Tuomari: Kun teidän piti heittämän se koukulla warustettu köysi portin yli, niin olisihan se kuulunut lähellä olevan wahdin luo, jos ei hän olisi sitä nähnytkään?

Haapaoja: Heittänyt! Kuka sen sanoo, että minä olisin heittänyt köyden yli portin!

Tuomari: No, kuinka sitten oli aikomus tehdä tuo karkaus?

Haapaoja: No mitä se nyt tähän kuuluu!

Tuomari: Mitä olisitte tehneet wahdille, jos hän olisi tullut estämään teitä karkaamisyrityksessä?

Haapaoja: Eihän minulla ollut mitään wahdin suhteen. Johan olen sen ennen sanonut, että aikomukseni oli, jos karkaaminen ei onnistuisi, murhata itseni.

Todistaja-walan tekiwät nyt wanginwariat M. Järwinen, J. B. Nyberg ja K. G. Lamminen sekä wangit K. Orenius, F. W. Sjöholm, A. Manninen, J. G. Aalto Helmi ja A. Långbacka, ja saivat kertoa, mitä asiasta tiesiwät. Mitään erinomaisempaa ei asian selwitykseksi näistä kertomuksista tullut ilmi. Seuraawista todistuksista tässä lyhyesti mainitsemme:

Wanki Orenius oli ollut ruokasalissa, kun Haapaoja silloin illalla tuli sinne, mutta ei nähnyt mitään erinomaista. Oli waan kuullut Haapaojan huutawan: ”Hywästi pojat, nyt minä menen taiwaasen”.

Wanki Sjöholm oli istunut ruokahuoneessa pöydän ääressä syömässä ja oli nähnyt Haapaojan tulewan huoneesen ja owella lyöneen Rostedia kaulaan. Sitten oli hän kuullut H:n lausuwan nuosanat: ”Hywästi nyt pojat, nyt minä menen taiwaasen, kun ei mennyt niin, kuin ajattelin!”

Wanki Manninen on ollut yhdessä Multasen kanssa werkkotyötä tekemässä, mutta ei tiedä, onko nuoraa kellekään annettu. Muisti waan keran laitettawan yhtä lyhyempää köyttä ja oli myös tehty köysi tawallista paksumpi, jota todistaja oli kummastellut. Multanen oli silloin sanonut, että ”se tulee rysään” tahi jotakin siihen tapaan.

Wanki Långbacka oli istunut ruokahuoneessa ja oli nähnyt Haapaojan lyöwän rintaansa puukolla huutaen jo ennen mainitut sanat taiwaaseen menostaan. Sitä ennen oli hän myös kuullut H:n lausuwan: ”Sinä saat wielä elää!” mutta ei nähnyt H:aa silloin, sillä ei sattunut katsomaan owelle päin.

Wartia Nyberg kertoi että eräänä päiwänä

marraskuussa tohtori Kyrklund, todistajan läsnä ollessa m. m. kysynyt Haapaojalta, oliko hänellä todellakin ollut aikomus tappaa Rostedia, Johon Haapaoja oli wastannut, ”kyllä se niin oli”. Ja oli H. ollut silloin täydessä järjessään puheestaan päättäen.

Tuomari: Mitä Haapaoja tähän sanoo?

Haapaoja: Hän walehtelee häwyttömästi. Minä waadin tohtori Kyrklundia kuulusteltawaksi, ja jos hän sanoo samalla tawalla, niin owat he molemmat samassa juonessa. – Kerran oli tohtori Kyrklund kysynyt: ”Löitkö sinä Rostedia sillä pienemmällä weitsellä, kun tämä haawa on niin pieni?” johon minä sanoin ”kyllä minä löin isommalla weitsellä!”

Wartia Lamminen kertoi olleensa samassa tilaisuudessa kuin edellinenkin todistaja saapuwilla ja kuulleensa H:n, tohtori Kyrklundin kysymyksen johdosta, oliko H. todella tahtonut tappa Jernwallin, wastanneen: ”niin, olihan hän aseellinen mies, mitäs minä olisin häntä odottanut!” Mennessään ulos huoneesta oli todistaja kuullut H:n sanowan tohtori K:lle katuwansa sitä, että oli lyönyt Rostedia.

Tämän todistuksen johdosta, kutsuttiin wartia Nyberg sisään ja sanoi hän muistawansa H:n wastauksen ”niin kyllä” koskeneen Rostedia, waikka muistaa myös olleen Jernwallistakin puhetta.

Haapaoja uudisti wäitteensä, että wartia Nyberg puhuu waletta. Wartia Lamminen taas on ymmärtänyt H:n wastauksen wäärin. H. oli sanonut: ”niin, minä löin häntä, mutta itseni oli minun aikomukseni tappa!”

Wartia Sipilä sai tehdä todistajawalan ja kertoi, ettei hän tiedä Haapaojan kantaneen mitään wihaahäntä vastaan, sillä yleensä oli H. ollut siiwo ja hiljainen, ettei todistajalla ollut syytä häntä kowaan kohdella. Todistajan toimena oli olla ruokahuoneen wartiana wankein ollessa syömässä, mutta ei sattunut olemaan siellä kysymyksessä olewana iltana. Oli kuullut wangeilta, että H tullessaan ruokahuoneesen kysymyksessä olewana iltana oli kysynyt ”missä Sipilä on?” ja luulewat wangit siitä syystä Haapaojan tahtoneen murhata Sipilän.

Haapaoja: En minä semmoista ole sanonut, eikä minulla ole mitään wihan syytä Sipilää vastaan.

Tohtori K. Kyrklund saapui kutsumuksesta oikeuteen, sai tehdä todistajawalansa ja kertoi, että noin wiikko kysymyksessä olewan tapauksen

jälkeen, kun todistaja puheli Haapaojan kanssa ja kysyi oliko hän todellakin aikonut tappaa heitä, oli H:n wastauksista käynyt selville, ettei muusta woinut olla kysymystäkään kuin heidän tappamisestaan. – Noin kymmenkunta päiwää myöhemmin, kun oli ollut kyse samasta asiasta, oli Haapaoja, kun oli puukotuksesta puhe, sanonut että ”olisihan minä woinut saada rewolwerin kuulan päähäni!” jotka sanat näyttävät tarkoittawan sitä, että puukotukseen oli muka ollut itsepuolustus syynä. Rostedting suhteen oli H. kuitenkin lausunut: ”Se oli wäärin tehty!” – Wartia Nymanilta oli todistaja kuullut Haapaojan sanoneen, että se kunnia hänelle tulee, että hän on ensimmäinen joka uuden rikoslain mukaan tulee mestattawaksi! – Keskustelujensa kautta Haapaojan kanssa oli todistaja saanut sen käsityksen, ettei hän mitään kadu, sillä ”kaikki mitä hän tekee, on tehty tarkan miettimisen jälkeen, ja niin ollen ei ole mitään katumuksen syytä!”

Haapaoja: Todistaja ei puhu totta. Se on häpeä, että sellainen oppinut mies puhuu waletta,... jos olisi siwistymätön, kehittymätön mies, niin.... Mutta minulle se on saman tekewä.

Wartia Nyman edellisen todistajan lausunnon johdosta kertoi Haapaojan hänelle sanoneen jo ennen kuin Rostedt kuoli: ”Ja nyt sitä pian mennään taiwaallisen isän kaswojen eteen! Kyllä ne herrat sen asian pian suorittawat!” Todistaja sen johdosta oli sanonut: ”Onko sitä taiwaallista tietä niin helppo astua?” Siihen oli Haapaoja sanonut: ”No se nyt ei ole mistään merkityksestä... Mutta se kunnia minulle sentään tapahtuu, että olen ensimmäinen joka saa kärsiä kuolemantuomion uuden rikoslain mukaan!”

Asian käsittely päättyi tähän ja oikeus lykkäsi asian perjantaihin t. k. 11 p:ään. Oikeus suostui Haapaojan pyyntöön saada asianajaja apulaisekseen.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIAALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L